

EUROPA POSTAJE ELEKTROMOBILNA

Širom Europe događaju se značajne promjene u prometu. Sve više europskih gradova uvodi ograničenja za vožnju onečišćujućih vozila (u pravilu onih s dizelskim motorima) po gradskim središtima uz istodobno uvođenje raznih olakšica za električna i slična vozila kao što su besplatno parkiranje, mogućnost vožnje po trakama rezerviranim za vozila javnog gradskog prijevoza i sl. Uz to, sve više europskih zemalja uvodi razne porezne olakšice i druge potpore za kupnju i korištenje električnih vozila.

AUSTRIJA

Električna vozila na dionicama autocesta u Austriji, gdje ograničenje za vozila s motorima s unutarnjim izgaranjem i hibridna vozila iznosi 100 km/h, smiju voziti i 130 km/h. Uz to, namjeravaju se uvesti i posebne trake

za električna vozila na opterećenim prometnicama, a i mogućnost vožnje po trakama rezerviranim za vozila javnog gradskog prijevoza. Isto tako, u planu je i omogućavanje besplatnog parkiranja električnih vozila na javnim parkiralištima i u javnim garažama.

FRANCUSKA

Kupci 'plug-in' hibridnih vozila u Francuskoj imaju pravo na bonus od 6000 eura, ako kupljeno vozilo ima emisije ugljičnog dioksida manje od 20 g/km. Uz to, obitelji s niskim prihodima, koje žele koristiti manje onečišćujuća vozila, imaju pravo na poticaje u iznosu 500 - 1000 eura, što bi se uskoro moglo povećati na 2000 eura i moći će se koristiti i za kupnju takvih rabljenih vozila. Isto tako, predloženo je da i poticaji u iznosu 500 - 1000 eura budu dostupni svim francuskim kućanstvima, neovisno o dohotku.

Druga prednost posjedovanja 'čistih' vozila u Francuskoj je 50% popusta na registracijske pločice, a u nekim regijama postoji i potpuno oslobađanje vlasnika od plaćanja naknade za dokumentaciju pri registraciji.

Uz to, oni ni koji u Francuskoj žele zamijeniti benzince i dizelaše za novo električno vozilo, mogu očekivati potporu od 2500 eura. Vlada godišnje dobiva oko 100 000 prijava za takvu zamjenu, samo u prvih pet mjeseci prošle godine bilo je 45 000 takvih zahtjeva. Uz to, vlada je namjeravala do kraja prošle godine povećati porez na dizelsko gorivo za 10%, čime bi se ono po cijeni izjednačilo s benzinom, no to je bio jedan od razloga tzv. prosvjeda žutih prsluka koji još traje.

Sveukupno, prodaja 'plug-in' vozila u Francuskoj u prošloj godini je dosegla 18 000 vozila. Uz to, samo u lipnju prošle godine registrirano je 3240 privatnih i 859 gospodarskih električnih vozila i 1427 'plug-in' hibridno vozilo, što je za 17,45% više u odnosu na isti mjesec 2017. Najveći porast pri tome je ostvaren kod električnih gospodarskih vozila, čija je prodaja povećana za čak 61,16% u odnosu na 2017. godinu.

U Francuskoj je 2017. godine izgrađeno više punionica nego u bilo kojoj drugoj zemlji svijeta - gotovo 12 000 punionica, a plan je do 2025. ostvariti čak 7 milijuna priključaka za punjenje. Uz to, u naredne tri godine očekuje se upeterostručenje broja novih električnih i 'plug-in' vozila. Konačno, francuska vlada želi uvesti zabranu prodaje svih novih benzinskih i dizelskih vozila do 2040., a Pariz to želi uvesti već do 2030. godine.

ITALIJA

Italija ima veliki plan: do 2022. godine želi imati milijun 'čistih' vozila na prometnicama! Tako je vlada u financijskom planu

za ovu godinu predviđjela subvencioniranje kupnje novih vozila s niskim razinama emisija sa 6000 eura i povećanje poreza na nova benzinska i dizelska vozila. Ti bi poticaji bili na raspolaganju do 2021. godine, a za to bi se iz državnog proračuna trebalo izdvajati 300 mil. eura godišnje. Uz to, električna vozila su u Italiji izuzeta od godišnjeg poreza na vlasništvo na razdoblje od pet godina od prve registracije, a nakon toga plaćaju 75% naknade koju plaćaju vozila na fosilna goriva.

Stoga i ne čudi da je 2017. godine u Italiji prodano oko 4800 posve električnih i 'plug-in' hibridnih vozila, dok ih je 2018. prodano tek nešto manje od 5000. S druge strane, prodaja takvih vozila u prvoj polovici prošle godine bila je dvostruko veća od one u istom razdoblju 2017. Tako je ukupan broj električnih vozila u talijanskom voznom parku povećan s 0,1 na 0,2%.

U Italiji danas ima 3124 punionice električnih vozila, od kojih 15% ima snagu veću od 22 kW. Istodobno, talijanski elektroenergetski div Enel planira uložiti 100 - 300 mil. eura u ugradnju čak 14 000 punionica do 2022. godine.

NORVEŠKA

Norveška je svjetski lider u prodaji električnih vozila, a 2017. godine više od 1/2 prodanih novih vozila bilo je električno ili hibridno. U rujnu prošle godine registrirano je 10 620 novih osobnih automobila, od kojih su oko 45% bila električna (od čega čak 2000 vozila Tesla), a 60% 'plug-in' hibridi. Tako je pri kraju prošle godine u Norveškoj ukupno bilo registrirano 200 000 električnih vozila s baterijom, a norveški parlament postavio je za 2025. cilj da sva nova vozila imaju nultu

razinu emisija.

Iako električna vozila znače više nabavne troškove, budući da se kod kupnje izbjegava većina poreza i davanja, njihova je konačna cijena gotovo jednaka cijeni vozila na fosilna goriva.

Na primjer, cijena Volkswagena e-Golf (36 kW h) u Norveškoj nakon uvoza (tj. bez ikakvih poreza i davanja) košta čak 42% više od benzina Golf 1.2L. Međutim, kada se na cijenu benzina dodaju viši troškovi registracije i PDV, ispadna da je konačna cijena Golfa 1.2L viša! Električna verzija također ima i niže godišnje troškove goriva i to gotovo pet puta, dok vlasnici takvih vozila godišnje štede i na cestarinama i naknadama za korištenje cesta.

Subvencije za električna vozila u Norveškoj nisu ujednačene jer se želi mala električna vozila učiniti dostupnima svima, a ne da ona budu statusni simboli kao što je Tesla, koje si mogu priuštiti samo bogati. No, nabavom novog Citroëna C-Zero moguće je ostvariti značajne uštede i na naknadama za korištenje cesta, naknadama za onečišćenje pri vožnji u gradskim središtima (što dizelaši plaćaju tri puta više), parkiranju i punjenju goriva.

Dakle, poticajne mjere za vozila s nultom razinom emisija u Norveškoj uključuju:

- oslobađanje od poreza na uvoz, odnosno na kupnju (još od 1990. godine)
- oslobađanje od PDV-a u iznosu 25% pri kupnji (od 2001.) i pri 'leasingu' (od 2015.)
- oslobađanje od godišnjeg poreza na korištenje cesta (od 1996.)
- oslobađanje od cestarina i troškova za trajekte (1997. - 2017.)
- sniženje cijene trajekata do 50% (od 2018.)
- sniženje cestarina do 50% (od 2019.)
- besplatno parkiranje u gradovima (1999. - 2017.)

- sniženje naknade za parkiranje do 50% (od 2018)
- omogućavanje vožnje po trakama rezerviranim za vozila javnog prijevoza (od 2005.)
- izuzimanje od ograničavanja pristupa i vožnje vozilima po određenim područjima (od 2016.)
- snižavanje poreza na vozila za tvrtke za 50% (2000. - 2018.), odnosno za 40% (od 2018.)
- potporu za zamjenu kombija na fosilna goriva onima s nultom razinom emisija (od 2018.)
- omogućavanje vožnje električnih kombija klase C1 (mali kamioni) do 2450 kg za vozače s dozvolom za kategoriju B (od 2019.).

U Norveškoj danas ima više od 10 000 javnih punionica električnih vozila, od čega 1500 omogućavaju brzo punjenje, a potrošači su nerijetko spremni plaćati višu cijenu za uslugu brzog punjenja (u prosjeku tri puta višu od cijene električne energije u kućanstvima). Uz to, vlada je 2017. godine pokrenula program financiranja izgradnje brzih punionica s najmanje dva višestandardna priključka na svakih 50 km glavnih cesta u Norveškoj.

NJEMAČKA

Njemačka Savezna vlada postavila je ambiciozan cilj da već iduće godine bude milijun električnih vozila na njemačkim prometnicama, no naknadno je taj cilj pomaknut za još dvije godine, iako se do 2030. planira imati čak 6 mil. takvih vozila na cestama.

Njemački vozači mogu trenutačno odabrati između najmanje 63 modela električnih vozila, među kojima 33 modela domaćih proizvođača, a taj bi broj već za godinu dana trebao porasti na 100. U 2017. broj registriranih električnih vozila se više nego udvostručio i na kraju godine je iznosio 131 000. Prodaja električnih vozila u Njemačkoj je povećana nakon pokretanja subvencijskog modela 2016. godine u vrijednosti oko 1 milijardu eura, koji je dijelom financirala njemačka automobilska industrija. Prema tom modelu, kod kupnje novog nehibridnog električnog vozila može se dobiti 4000 eura poticaja (tzv. bonusa za zaštitu okoliša), dok taj poticaj za 'plug-in' hibride iznosi 3000 eura. Poticaji se isplaćuju u slučaju kupnje automobila vrijednosti do 60 000 eura.

Također, njemački kupci potpuno električnih vozila registriranih u razdoblju 2011. - 2020. godine imaju koristi i od 10-godišnjih

iznimki od poreza na vlasništvo u prava na prioritetna parkirna mjesta u blizini punionica, na besplatno ili jeftinije parkiranje, na iznimke od nekih ograničenja za vozila i na korištenje traka za vozila javnog gradskog prijevoza. Inače, električna vozila registrirana u Njemačkoj imaju posebne registracijske tablice, tzv. E-tablice.

Savezna vlada izdvojila je 300 mil. eura za širenje infrastrukture punionica, od čega je 200 mil. eura namijenjeno za brze punionice. Tako je u planu osigurati najmanje dodatnih 100 000 priključaka za punjenje u cijeloj zemlji i subvencionirati modele dijeljenja vozila. Uz to, cilj je i da najmanje 20% voznog parka javne uprave čine električna vozila.

VELIKA BRITANIJA

U srpnju 2017. godine britanska vlada je najavila kako će se do 2040. prestati prodavati sva nova konvencionalna benzinska i dizelska osobna i teretna vozila. Uz to, već do 2030. godine najmanje 50% svih vozila i najviše 70% novih vozila i do 40% novih teretnih vozila trebat će biti s iznimno niskim razinama emisija.

No, za sada su još troškovi većine električnih vozila značajno veći nego za klasična vozila, čak i uzimajući u obzir državne potpore. Na primjer, cijena običnog VW Golfa u Velikoj Britaniji iznosi 18 340 funti, dok je cijena e-Golfa 32 730 funti, odnosno 28 230 funti uz državne poticaje. Ipak, projekcije tržišta pokazuju da će cijene električnih vozila postati ekvivalentne cijenama klasičnih već za nešto više od godinu dana.

Vladin program dodjele bespovratnih sredstava trenutačno pokriva 35% cijene električnih vozila - do najviše 2500 funti (za hibridna 'plug-in' vozila) ili 4500 funti (za potpuno električna vozila), 20% cijene električnih kombija - do najviše 8000 funti, 20% cijene električnih motocikla - do najviše 1500 funti ili do 20% cijene taksi-vozila - do najviše 7500 funti. Iako će se te potpore sigurno nastaviti barem još godinu dana, početkom studenoga prošle godine one su smanjene za potpuno električna vozila na najviše 3500 funti, dok su za 'plug-in' hibridna vozila ukinute.

No, u Škotskoj postaje dodatne potpore. Tako Škotska vlada nudi zajmove do 35 000 funti za kupnju novog potpuno električnog ili 'plug-in' hibridnog automobila i do 10 000 funti za kupnju novog električnog motora ili

skutera. Kredit ima rok otplate do šest godina, no kupljeno električno vozilo (automobil, motocikl ili skuter) treba biti jedino takvo u vlasništvu podnositelja prijave.

U Velikoj Britaniji trenutačno ima 3821 punionica električnih vozila, a potkraj srpnja prošle godine bilo je 112 000 'plug-in' hibridnih i 54 000 potpuno električnih vozila. ■

Izvornici:

- za Francusku:

- ... reneweconomy.com.au/france-embraces-incentive-to-trade-in-dirty-motors-for-evs-71837
- ... autovistagroup.com/news-and-insights/france-ends-incentives-phevs-while-luxembourg-encourages-drivers-switch
- ... www.fleetcarma.com/can-learn-france-ev-adoption
- ... www.electrive.com/2018/07/09/electric-car-sales-rising-again-in-france

- za Italiju:

- ... www.bloomberg.com/news/articles/2018-06-25/italy-wants-to-go-worst-to-first-in-e-cars-price-10-billion
- ... autovistagroup.com/news-and-insights/italys-new-government-has-ambitious-ev-plans
- ... www.finchannel.com/world/europe/76205-which-countries-are-europe-s-ev-leaders-and-which-lag-behind
- ... wattsupwiththat.com/2018/12/06/italy-proposes-e6000-us-6800-vehicle-sales-tax-to-subsidise-green-electric-vehicles

- za Norvešku:

- ... www.theguardian.com/money/2018/jul/02/norway-electric-cars-subsidies-fossil-fuel
- ... electrek.co/2018/10/01/electric-vehicle-sales-new-record-norway-tesla
- ... etbil.no/english/norwegian-ev-policy

- za Njemačku:

- ... www.channelnewsasia.com/news/technology/germany-to-reach-target-of-1-million-electric-cars-later-than-planned-10738196
- ... www.inverse.com/article/48882-tesla-racing-head-will-germany-invest-in-ev-future
- ... www.bmu.de/en/topics/air-mobility-noise/mobility/electric-mobility/
- ... www.bmw.de/Redaktion/EN/Artikel/Industry/regulatory-environment-and-incentives-for-using-electric-vehicles.html

- za Veliku Britaniju:

- ... 'Electric Vehicles: Driving the Transition', 'Fourteenth Report of Session 2017 - 19', House of Commons, Business, Energy and Industrial, Strategy Committee
- ... eandt.theiet.org/content/articles/2018/12/plug-in-hybrid-cars-should-be-banned-from-using-chargepoints-to-make-way-for-electrics-says-rac